

FRÝDECKO ≈ MÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | XII. ROČNÍK | DUBEN 2026

Tým si prošel těžkými chvilami, které ho zocelily

rozhovor

s Vlastimilem Bajzou Lepikem

na stranách 8-9

ZAPLATÍME TO ZA VÁS

Duben 2026

Losujeme každou neděli!

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Kirchhofové – 13. část

Součástí národního podniku Slezan Frýdek-Místek bylo od ledna 1947 Bělídlo, úpravna a mercerizační ústav František Kirchhof. Kdy toto bělidlo vzniklo, kdo byli Kirchhofové a jaké byly jejich osobní a profesní osudy? To jsou jen některé z otázek, na něž se pokusí odpovědět tato nová minisérie o textilních podnikatelských rodech.

► Petr Juřák

Diverzant a voják Franz Kirchhof

Franz Kirchhof podle sdělení očitých svědků po vyhlášení Protektorátu Čechy a Morava zásadně chodil v uniformě SA (Sturmabteilung), což byla polovojenská organizace působící v rámci NSDAP. Kvůli barvě svých uniforem byli členové SA také známi jako „hnědé košile“.

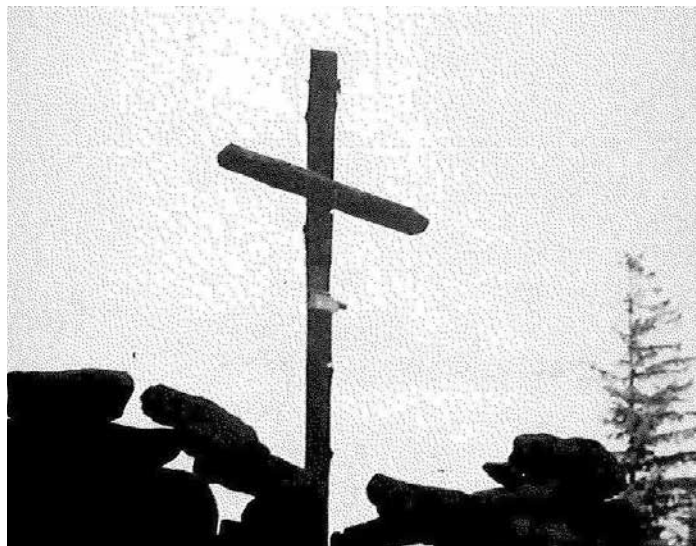
V rámci přípravy na přepadení Polska Kirchhof ve své továrně v Raškovících zřídil skladiště zbraní, které pak byly tajně převáženy k polským hranicím a následně předávány spolehlivým Němcům, kteří žili na příhraničním polském území. Když německá armáda zaútočila dne 1. září 1939 na Polsko, vstoupil do armády jako dobrovolník. Po rychlém obsazení Polska wehrmachtem se vrátil zpátky do Raškovic.

Přátelé z gestapa

Franz Kirchhof měl velmi dobré kontakty se špičkami ostravského gestapa. Pravidelným hostem v Raškovících byl zástupce velitele služebny gestapa v Moravské Ostravě Karl Cordes, Franzovým dobrým známým byl rovněž poslední velitel této služebny Wilhelm Lehmann.

Carl Cordes se narodil 17. května 1916 v Rheine, městě v Severním Porýní-Vestfálsku. Měl hodnost kriminálního komisaře, v letech 1939 až 1943 byl na služebné gestapa v Brně, v letech 1943 až 1945 byl v Moravské Ostravě, kde byl od dubna 1943 do 30. dubna 1945 zástupcem velitele. Celá služebna ostravského gestapa fungovala až do konce dubna 1945, pracovníci v čele s Cortesem a Lehmannem se „evakovali“ odpoledne 30. dubna 1945, když z Moravské Ostravy odjeli do Frýdlantu nad Ostravicí a odtud přes Rožnov do Svitav, Poličky a k Jihlavě. Cordes byl při tomto svém útěku zadržen, uvězněn a dne 21. února 1947 byl u lidového soudu v Moravské Ostravě odsouzen k smrti a ještě téhož dne popraven.

Wilhelm Lehmann se narodil 27. ledna 1910 v Neurode, což je dnešní Nowa Ruda v Kladsku v Polsku. Byl vládním asesorem a pověřeným vedoucím služebny gestapa v Moravské Ostravě. Jeho další osud po útěku z Moravské Ostravy je nejasný, měl být zajat Rudou armádou a zemřít ještě v témže roce, i když existuje verze, že umřel až v roce 1960 ve Spolkové republice Německo.

Kříž na skautské mohyle na Ivanččeně v roce 1950.

Foto | Petr Fiala přezdívaný Ťop

Osoba Wilhelma Lehmana je nechvalně proslulá především ve spojitosti s represemi českého obyvatelstva v posledních měsících války. Stál za popravou 18 ostravských skautů, kteří byli členy skautské odbojové skupiny, jež prováděla zpravodajskou činnost. Skauti byli zatčeni v průběhu dubna 1945, Lehmann pak osobně vydal rozkaz k jejich popravě. K té došlo 24. dubna 1945 na starém židovském hřbitově v Těšíně. Místo poprav českých skautů je pro širší veřejnost téměř neznámé, na těšínském židovském hřbitově je však pamětní deska, která popravu připomíná. Snad každý ale zná skautskou mohylu na Ivanččeně. Dne 6. října 1946 byl na Ivančenu

pod Lysou horou umístěn jednoduchý kříž, který tam postavili členové skautského oddílu z Moravské Ostravy. Kolem kříže pak byly v průběhu dalších desetiletí umísťovány kameny, které tam pokládali turisté, aby tak uctili památku na samém konci druhé světové války zavražděných skautů.

Útěk Franze Kirchhofa do Německa

Přátelské vazby s vedením ostravského gestapa zřejmě přispěly k tomu, že Franz měl dostatek informací o blížícím se zhroucení německé armády a o tom, co nejspíš bude následovat, pokud do Raškovic dorazí Rudá armáda. Proto se již v lednu 1945 rozhodl pro odjezd do Německa, kam nechal převést nákladními automobily i část svého soukromého majetku. Spolu s ním odjela také jeho druhá žena a dcery Ruth a Evika.

V roce 1946 se u lidového soudu v Ostravě konal proces s Franzem Kirchhofem, v němž byl odsouzen k dvacetiletému vězení. Soud se konal v jeho nepřítomnosti, protože Franz byl v Německu, a vyměřený trest si samozřejmě neodseděl. Rodina Franze Kirchhofa se nakonec usadila v Hamburku. Také Franzovu nejmladšímu bratru Heinrichovi se podařilo před příchodem sovětských vojsk uprchnout do Německa, naopak o osudu třetího z bratrů, Ferdinandovi, není nic známo a zřejmě dobrovolně nebo nedobrovolně zemřel v roce 1945. ■

Vila Franze Kirchhofa v Raškovících, 30. léta 20. století.

Foto | Archiv Brigitte Nolting

Novinka letošní Technotrasy nabízí exkurzi v pivovaru

Pokud se chcete seznámit s příběhy, které jsou napsány prací, řemeslem a šikovností, zbystřete. V pátek 15. května odstartuje letošní Technotrasa s programem Industriál v náručí Beskyd. Výlet, který vám ukáže, že technické památky nejsou jen pro nadšence historie. Jsou pro každého, kdo rád vidí věci zblízka a chce se na chvíli ocitnout tam, kde to voní po sladu, šustí látka a dřílní stroje roztačí svůj vlastní rytmus.

První část programu se zaměří na textilní historii Místku. Na této trase se prolíná minulost s modernou. Návštěvníci se podívají na místa, kde se odvíjely první nitě místeckého textilnictví, které dodnes ovlivňuje životy místních obyvatel. Čekají je pohnuté příběhy majitelů továren i dělníků, stejně jako vila jednoho z nich, do které společně s průvodcem nahlédnou. Zájemci také odhalí tajemství místa, odkud pocházely cihly používané na stavbu místních textílek. Součástí trasy je rovněž návštěva společnosti DEVA F-M, s.r.o., kde se účastníci

podívají přímo do srdce výrobního procesu, kde se spolu snoubí nejmodernější technologie a materiály s precizní ruční prací zkušených švadlen.

Autentický zážitek z hornického prostředí nabídne zastávka ve Staříči. Účastníci se ve cvičné štolě stanou horníky a na vlastní kůži zažijí atmosféru podzemí. Nahlédnou pod pokličku havířského řemesla a zjistí, jak náročná byla ještě nedávno práce při dobývání a těžbě uhlí. Projdou si jednotlivá

dřílní pracoviště a prohlédnou si stroje a zařízení, která se využívají i v moderních dolech.

Závěr patří letošní novince – zážitkové jízdě za pivem, které rozřehtá. Účastníci se historickým autobusem vydají do Pivovaru Koníček, kde se během prohlídky dozvědí vše o technologii výroby piva. Projdou si celý proces vaření – od varny přes spilkou a ležácké sklepy až po stáčírny.

Následuje návštěva zemědělského muzea, které návštěvníky

vrátí o několik desetiletí zpět. Součástí areálu je také Stodolní ulice, kde se z bývalých chlévů staly po rekonstrukci malé výrobny, a zážitkový minipivovárek Koňovárek. Najdete zde také pivní kapličku, ve které se výletníci modlí za dobré pivo. Exkurze je zakončena degustací piva v místní Šalandě.

Všechny trasy vyjíždějí od IC na frýdeckém náměstí, kapacita na každou z nich je omezená a je nutná předchozí rezervace. Vstupné činí na každou prohlídku 250 Kč. ■

FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT

Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Vítězslav Sachr
Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: MAFRAPRINT, Pavelkova 7, Olomouc
Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká distribuční k.s. | Nevyžádané příspěvky nevracíme
Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel, nemusí odpovídat názoru redakce
Neoznačené foto pochází z archivu redakce | Datum vydání: 4. 4. 2026 | Náklad: 26 700 ks
Foto na titulní straně: Jiří Vítězslav Sachr

Inzerce vám rád zprostředkuje
Jiří Vítězslav Sachr
Tel.: 608 832 606
redakce@fmpatriot.cz, inzerce@fmpatriot.cz

www.fmpatriot.cz

INZERCE FMP-2238/03

- Tepelná čerpadla alpha innotec
- Kotle na dřevo Blaze Harmony
- Instalace podlahového a ústředního topení
- Plynové kondezační kotle Broetje Heizung

www.hrusatop.cz

POLIKLINIKA
Místek
STAVOVSKÁ s.r.o.
partner pro vaše zdraví

Rychlé vyšetření klientů s osteoporózou na densitometru. Objednací lhůty v řádu dní, případně na počkání.

Vyšetření lze absolvovat diagnosticky na základě podezření při úbytku kostní hmoty nebo v rámci Populačního programu pro prevenci osteoporózy.

Vyšetření v délce 15–20 minut provádíme nejen na základě doporučení-žádanky lékaře, ale i pro samoplátce. Cena vyšetření pro samoplátce je 800 Kč.

Objednávejte se mezi 7:00-12:00 a 12:30-14:00
na tel.: 558 900 242, 558 900 243

8. pěšího pluku 83, 738 01 Frýdek-Místek
www.pkmistek.cz

Tel.: +420 725 980 764, mail: d.hrusecky@email.cz, Místecká 176, 739 21 Paskov

SLOUPEK

Jarní populismus a demagogie

Konečně jaro. S nejkrásnějším ročním obdobím (říká mnoho lidí a zahrádkáři to potvrdí) přichází i hodně změn – i nenadálé. Ty letošní určitě zastupují neustále se zvyšující ceny pohonných hmot. Nafta, benzín, LPG i další energie pronikavě zdržují a prozatím to nemá konec! Kde hledat příčiny? Nesváděl bych vše jen na současné válečné konflikty. Hlavní příčinou je nárůst populismu vládnoucích politiků v mnoha zemích ať u světových velmocí, k nimž se bohužel přiřazují i zcela bezvýznamné státečky, jako jsou naši východní nebo jejich jižní sousedé. Hesla typu „vše pro národ, pro naše lidi“, nebo „uděláme z naší země (vlasti) to nejlepší místo pro život“ se dobře poslouchají, ale ve skutečnosti jde jen o laciná populistická slova, jejichž obsah může mít v konečném důsledku devastující účinky.

Když nahlédneme do hluboké historie, už řecký myslitel a filosof Aristoteles ve svých pojednáních varoval před populismem a následovali ho další s téměř shodnou diagnózou: Demokracie umírá ve chvíli, kdy se politika přestane řídit zákonem, pravdou a odpovědností, a naopak začne podléhat emocím. Právě na ty totiž populisté sázejí. Zmiňovaný filosof ve spise Politika fenomén (4. př. n. l.) charakterizuje jen, který nazval demagogie.

Není to náhodná deformace politického života, ale nemoc demokracie, která se objeví tehdy, jakmile se politika začne opírat o emoce davu místo o vládu zákona. Demagog je, podle Aristotela, politik, který získává moc tím, že lichotí lidu, slibuje nesplnitelné a tím podněcuje jeho emoce. Jeho autorita tedy nestojí na pravdě a odpovědnosti, ale na schopnosti mobilizovat dav. Velké sliby jsou nesplnitelné a ani za ně tyto lidé nehodlají nést skutečnou odpovědnost. Současně útočí na elity a instituce, protože ty bývají překážkou jejich moci. „Tam, kde nevládne zákon, tam vznikají demagogové,“ shrnuje do jedné věty své myšlenky Aristoteles. Politika začínající lichocením lidu může skončit vládou jednoho člověka.

Zamyslete se nad staletími prověřenou pravdou a rozhlédněte se kolem. Kolik podobností a kde vidíte? Začal jsem optimisticky a skončil u pesimistického optimismu. Hezké jarní dny přeje

Martin Sládek, 25. března 2026

Akce Na kole jen s přilbou zahájena

Celorepubliková akce Na kole jen s přilbou bývá tradičně zahájena v dubnu a trvá až do konce října. Preventivní kampaň, jejímž cílem je zmírnění následků zranění při dopravních nehodách za účasti cyklistů má tento rok za patrona náměstka primátora Lukáše Kmece.

Policisté a strážníci budou v rámci akce kontrolovat cyklisty, zda dodržují dopravní předpisy a zda náležitě využívají povinnou výbavu – ochranu hlavy. Ze zákona je cyklistická přilba povinná pro cyklisty do 18 let, ale z bezpečnostních důvodů je doporučena všem věkovým kategoriím, protože snižuje riziko úmrtí a úrazů hlavy. Jen pro představu: pád z kola

na hlavu při rychlosti 15 km/h odpovídá skoku po hlavě na beton z výšky 1 metru. Při pětadvacetikilometrové rychlosti je to už 2,5 metru. „K vážné újmě nemusí dojít pouze na silnici, ale i mimo ni. Bohužel takových případů není málo a bývá to právě přilba, která často rozhoduje o tom, jak vážné budou následky pádu. Policiejní

preventivní akce Lukáš Kmec. V rámci preventivní akce jsou připraveny nejen kontroly cyklistů, ale také naučná povídání se zástupci BESIP nebo horské služby, kde účastníci získají informace o povinné výbavě, budou jim rozdávány reflexní pásy a rady, jak se chránit před možnými rizikovými situacemi při jízdě na kole. ■

Volná kapacita míst v denním stacionáři Paskov

Denní stacionář Paskov aktuálně nabízí volnou kapacitu pro občany měst a obcí v Moravskoslezském kraji, kteří hledají podporu a bezpečné zázemí v průběhu dne.

Službu je možné využívat ve všední dny (konkrétní dny dle domluvy) v čase 7:00–15:00, úhrada činí 43 Kč za hodinu. Více informací a domluvu poskytne Mgr. Marcela

Piskořová na telefonu 733 676 613 nebo e-mailu marcela.piskořova@charitafm.cz. Stacionář na zámku je připraven být oporou vám i vašim blízkým. ■

Nová skupina Anonymních alkoholiků ve Frýdku

Ve Frýdku-Místku vzniká nová skupina Anonymních alkoholiků (AA) pro ženy i muže. Jde o dobrovolné, neziskové společenství, které po celém světě už téměř sto let pomáhá lidem udržet si střízlivost a znovu se postavit na nohy – krok za krokem, v bezpečném prostředí a bez odsuzování.

AA stojí na jednoduchém principu: přijít může kdokoli, kdo má touhu přestat pít. Setkání jsou založená na vzájemné podpoře a sdílení zkušeností. Důležitou

součástí je také anonymita – na osobních setkáních se členové představují křestními jmény, aby se každý mohl cítit bezpečně.

První zakladací meeting nové skupiny se uskuteční v pondělí 4. května v 17:30 hodin ve Frýdku, v domově na ul. Lískovecká 86.

Alkoholismus obvykle nezahájí jen člověka, který pije, ale i jeho okolí – partnera, děti, rodiče, přátele. AA proto upozorňuje i na existenci navazujícího společenství Al Anon, určeného

pro rodinné příslušníky a blízké, které závislost v rodině výrazně ovlivnila. Zkušenost ukazuje, že cesta ke střízlivosti často znamená i postupné zlepšování rodinných vztahů a návrat k běžnému životu.

Organizátoři prosí zájemce, aby se ozvali předem. Pokud váháte, můžete se nejdříve jen zeptat. I první kontakt může být začátek velké změny. Telefon (i SMS): 604 693 673, e-mail: mirsk@post.cz, www.anonymnialkoholici.cz. ■

INZERCE FMP 2236/03

**Kominictví
BUMBALA**

+420 724 921 728
bumbala.lukas@seznam.cz
www.kominictvibumbala.cz

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

Dne 30. března uplynulo už dlouhých 10 let od chvíle, kdy nás navždy opustil náš kamarád přezdívaný Laduš, pan
Vladimír Sluk
Na tvůj smích a společné chvíle u muziky vzpomínají kamarádi z Místku. Chybíš nám.

Chcete v našem časopise zveřejnit blahopřání k narozeninám nebo vzpomínku na své blízké a známé?

Kontaktujte redakci písemně na e-mail: inzerce@fmpatriot.cz
nebo na adresu redakce:
FRÝDECKO-MÍSTECKÝ PATRIOT
S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
mobil: 608 832 606

Beskydské farmářské trhy se vracejí do Místku

Vůně čerstvého pečiva, domácích sýrů a uzenin se brzy znovu rozvine po náměstí Svobody v Místku. Mezi stánky se budou míchat květiny, bylinky i koření a prostor se na pár hodin promění v místo, kde se nenakupuje jen „na rychlo“, ale s chutí a s časem na rozhovor. Začátkem května totiž odstartuje další sezona Beskydských farmářských trhů.

První letošní trh se uskuteční ve čtvrtek 7. května a pak už se pojede v osvědčeném rytmu – každých 14 dní ve čtvrtek od 8 do 16 hodin, a to až do podzimu. A co se bude dát na náměstí pořádit? Nabídka tradičně stojí na regionálních potravinách i drobné výrobě: mléčné produkty, uzeniny,

čerstvá vejce, včelí med a výrobky z něj, ovoce a ovocné pochoutky,

zelenina, květiny, bylinky, koření, pekařské výrobky i víno. Chybět

nemají ani výtvoři menších řemeslníků a výrobců z regionu – a samozřejmě zboží, které se mění podle ročního období.

Právě sezonnost dělá z trhů zážitek, který se neokouká. „Počet prodejních stánků na jednotlivých trzích se v průběhu roku mění, stejně jako nabízené produkty – na jaře převažuje nabídka sazenic, na podzim burčák a dušičkové zboží. V průměru se počet stánkařů pohybuje kolem padesáti. Kromě pravidelných termínů navíc sezonu doplňují i speciální akce s doprovodným programem. Začátkem roku to byl Masopust, v dubnu velikonocní jarmark a na podzim se chystá opět Zabijačka. ■

Uzavírky místních dopravních komunikací ve městě

Komplikace v městské dopravě způsobuje v současné době uzavírka místní komunikace Nádražní ulice, kterou si vyžádala výstavba horkovodu. Práce byly zahájeny 1. dubna a jejich zdárné ukončení

by mělo být 30. června tohoto roku. Náhradní trasy objížďky byly stanoveny od Nádražní ulice – Slezská – Hlavní třída. Průjezd autobusů MHD a vozidel IZS bude řízen kyvadlově. Podobný osud

čeká občany v oblasti Nové osady, kdy je uzavřena část místní komunikace v úseku od ulice J. Kaluse po dům čp. 1759 z důvodu provádění stavebních prací na vybudování komunikací a inženýrských

sítí v lokalitě Berlín 2. Práce by měly být dokončeny koncem dubna. Trasa objížďky vede: silnice III/477 – Lískovecká ulice, místní komunikace a ulice Horní a Olbrachtova a zpět. ■

Radniční mlha ohledně zadávání zakázek v technických službách města

Frýdecko-místecká radnice až příliš mnoho zakázek protahuje přes městskou společnost TS a.s., ačkoliv je zjevné, že na ně technické služby svými vlastními silami nemohou stačit a musí v neadekvátní míře využívat subdodavatelů. Tím vytváří prostor pro netransparentní vynakládání městských prostředků na realizaci městských projektů a obchází zákon o zadávání veřejných zakázek, protože samotné statutární město Frýdek-Místek je nesoutěžní. Nejenže se pak veřejnost nemá šanci dopídit podrobností výběru subjektů podílejících se na realizaci, nyní se vedení města a s ním i společnosti TS a.s. tváří, že se k potřebným informacím nemají šanci dostat ani zastupitelé, a to ani na základě žádosti o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

I když jsme jako Přátelé FM skončili v posledních volbách na třetím místě a jsme dnes po rozpadu a vzniku různých klubů druhým nejsilnějším subjektem v zastupitelstvu, je nám oproti

zvyklostem v předchozích volebních obdobích ztěžována opoziční role kontroly v městských společnostech. Město nechce, ať máme potřebné informace, nejsme v dozorčích radách, aby si tam mohli dělat, co chtějí, a nikdo do toho pořádně neviděl. Když jsem nyní jako zastupitel podal žádost o poskytnutí informace podle zákona o svobodném přístupu k informacím, kde mě zajímali subdodavatelé městských investičních akcí, u nichž je evidentní, že na ně TS nemají dostatečné kapacity, bylo to v celém rozsahu odmítnuto. Proti tomu jsem se odvolal a dále o tom bude rozhodovat Úřad pro ochranu osobních údajů.

S odvoláním se ztotožnil i právní tým Oživení, spolku, jenž pracuje na tom, aby úřady a instituce v naší zemi fungovaly lépe, a bojuje proti korupci ve všech formách a na všech úrovních. Podle něj tento podnět, na základě předchozích případů, kterými se Oživení zabývalo, může zkoumat i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS).

A protože je vysoce pravděpodobné, že radnice se bude prezentovat nějakými grafy rostoucích zisků a dividend, které mají být důkazem, jak TS funguje skvěle, připomínáme jednoduchou matematiku – čím víc peněz město jako téměř výhradní zadavatel do TS (zbytečně) pošle, tím je větší „zisk“ a víc mu může zpět TS (zbytečně) vyplácet na dividendách. Navíc až po (zbytečném) zdanění. Opakujeme, že pro nás u městských společností nebyl prioritou zisk, ale levné služby pro občany a město.

Sledujte nás na www.pratelefm.cz.

Karel Deutscher
Přátelé FM

Od Lübecku po Středomoří: bubeník, který nezastavil ani na chvíli

Hrál s Věrou Špinarovou, zažil divoké turné po Polsku i opakované dlouhé šňůry po Sovětském svazu. Když tragédie změnila obsazení doprovodné kapely Intertalentu, byl Waldemar Svatoš u toho – a krátce nato přišel nečekaný konec. Hudbu ale nikdy neopustil: od swingujícího bigbandu přes Krakatit a vlastní kapelu WS kvartet až po tři měsíce na lodi Argona.

► Jiří Vítězslav Sachr

O okolnostech vzniku kapely Ivo Pavlíka, která doprovázela Věru Špinarovou, jsme spolu rozmlouvali v předchozím čísle. Vzpomenete si na první koncerty?

Začátky s Pavlíkem byly intenzivní. Ivo se v roli dokonalého manažera postaral o to, abychom často vystupovali – žádné čekání, žádné „až se to usadí“, prostě se hrálo. Vůbec první regulérní koncert s Věrkou Špinarovou jsme odehráli v německém Lübecku, kde mu tehdy, jen pár měsíců nazpátek, zůstala v emigraci celá kapela. Přišli se na nás podívat. Byli zvědaví, jak si stojí po jejich odchodu. Další koncert už pak proběhl doma v ostravské hale Tatran, kde jsme odehráli svůj set v roli předskokanů Karla Gotta. Následovala šňůra po českých zemích – dodnes vlastně ani nevím proč, ale na Slovensko jsme z nějakého důvodu nejezdili. Hrálo se vojákům v kasárnách, ve vyprodaných sálech kulturních domů i pod širým nebem. Tím odstartovala má tříletá kariéra profesionálního bubeníka pod Pavlíkovým vedením.

Agentura vám dohodla turné po Polsku, na kterém si Věra Špinarová zcela podmanila tamější publikum...

Bylo fascinující sledovat, jak rychle si získává obecnost – jako kdyby mezi ní a lidmi v hledišti žádná jazyková bariéra ani neexistovala. Stačilo pár taktů, její hlas a energie, způsob, jakým si pódium přivlastnila, a bylo jasno: Polsko si zamilovalo Špinarku!

Polské turné – to byla také jedna velká divočina. Na rozdíl od mých mladších kolegů v kaple jsem se nikdy neoddával alkoholu a nevysedával po barech. Zcela střízlivý jsem tak byl nechtěným svědkem jejich eskapád, ne nepodobným těm, které

později popsal v novele Ruský týden o svých muzikantech František Ringo Čech. Byli jako utržení z řetězu. Dlouhé večery a ráno realita, která se neptá...

Ivo pak na recepci řešil s personálem hotelu veškeré prohřešky a s nabitou šrajtoflí vyrovnával škody. Jelo se dál, protože turné se nezastaví jen proto, že někdo v noci zapomněl na svou míru.

Bylo to ale také turné, na kterém jsme hráli po boku východoevropských veličin rockové hudby: Czesława Niemena, Maryly Rodowicz nebo skupiny Niebesko-Czarni. V rámci celého hudebního bloku vystupoval v roli baviče tehdejší populární herec Roman Baranowicz. Držel tempo večerů, uměl publikum naladit, přepnout atmosféru a vyplnit pauzy tak, aby se nit programu nikde nepřetrhla.

Na přebalu desky Andromeda jsem si všiml jedné věci, která na mě působí zvláště. Jako bubeník jste uveden jen u několika skladeb. Proč?

Kdo nezná okolnosti vzniku alba, mohl by si myslet, že jsem se na nahrávání podílel jen okrajově. Přestože už se Věra Špinarová v té době stala kritiky opěvovanou hvězdou, na své první písničkové album si musela počkat. Vyšlo u vydavatelství Panton až v roce 1972. Stylově pestré písničky dokonale odhalily její silný hlasový projev, který byl v naší tehdejší pop muzik naprosto nezaměnitelný.

Deska obsahuje hity jako Andromeda, Poste restante nebo Doktor Faust. Nenatáčelo se najednou v jednom zápraží, ale po jednotlivých frekvencích. Hudební doprovod zajišťovala z velké části naše kapela, ale prostor dostaly i rozhlasové bigbandy.

Kromě titulní Andromedy a několika dalších skladeb, ve kterých jsme figurovali všichni z kapely, jsme ve studiu Věrku ve

Pětaosmdesátiletý Waldemar Svatoš s albem Andromeda Věry Špinarové, na kterém se hudebně podílel.

skladbách Summertime a Jedeš k nám doprovodili ve složení komorního tria. Ivo Pavlík na varhany, Durczak na baskytaru a já za bicíma. Právě u těchto nahrávek jsem na albu uváděn jako host.

V témže roce jste pod hlavičkou Pragokonzertu vycestovali do Sovětského svazu. Jak vás přijali?

Cestovalo se vlakem – dvakrát třikrát, pokaždé na šest týdnů. Oděsa, Kyjev, Orol, Moskva, Petrohrad. Ať už jsme dorazili kamkoli, čekali nás milí a srdeční posluchači. Všude s námi společně s Věrkou vystupoval jako host ostravský zpěvák Zdeněk Mann, takže program dostal další barvu a energii navíc.

Oproti Polsku probíhaly koncerty i pobyty na hotelích až nečekaně v poklidu a bez výtržností. Místo toho nás všude pronásledovali mladí muzikanti. Líbilo se jim naše oblečení a vybavení. Vycítili příležitost a dotírali na nás, abychom jim prodali nebo

za něco směnili části naší muzikantské výbavy: struny, trsátka, stojany nebo činely. Připadal jsem si jako obchodník s nedostatkovým zbožím. Nechal jsem se zlákat a s jedním z těchto týpků jsem výhodně směnil své kožené kotníkové boty. Skvělý obchod – rychlá dohoda a dobrý pocit. To, že jsem pak stěpoval v mrazu na ulici v lakýrkách, jsem v tu chvíli moc nedomyslel. (smích)

Na které okamžiky z té doby vzpomínáte dnes nejraději?

Vedle všech náročných a vyčerpávajících koncertních šňůr jsem prožil i krásné momenty. Věra byla zvána do televizních pořadů a my s kapelou jsme byli s ní u toho jako součást jejího světa. Pamětníci si třeba vzpomenou na „Dobrý večer s Waldemarem“ nebo „Večery s Vladimírem Menšíkem“.

Stejně silně ve mně zůstaly i koncerty s puncem velkého večera. Koncertovali jsme v pražské Lucerně, kde vedle nás vystoupila

S kapelou Ivo Pavlíka a Věrou Špinarovou odehrál Waldemar Svatoš (první zprava) tři sezony.

S Vladimírem Menšíkem natáčela Věra Špinarová a kapela Ivo Pavlíka televizní pořady. Waldemar Svatoš druhý zleva.

také Helena Vondráčková se skupinou Šest strýců a František Ringo Čech s Jirkou Schelingem. V divadle Rokoko jsme hráli vedle hostů, které k nám Pavlík různě zlanánil. Pro mě to byly večery, kdy se únava z cest na chvíli odsunula do pozadí a převážil pocit, že se děje něco výjimečného.

Co se stalo na začátku roku 1973? Nepředvídaně jste se stali doprovodnou kapelou soutěže Intertalent.

V pondělí 19. února 1973 havarovalo a vzplálo při přistání na pražském letišti sovětské letadlo TU-154. Ze stovky osob na palubě nehodu nepřežilo 66 – mezi nimi i pět členů a zvukař doprovodné kapely Evy Pilarové, kteří se vraceli z koncertování na Kubě. Vedení Pragokonzertu přitom počítalo s účastí těchto muzikantů na Intertalentu, a tak muselo situaci rychle vyřešit. Protože jsme měli ve skupině dechy – saxofon a trubku, přišla nabídka Pavlíkovi. Přijal ji. V Praze jsme narychlo nacvičili všechny písničky, které byly pro soutěž potřeba. Nad vším visela těžká atmosféra. Smutná byla hlavně přítomnost jediného přeživšího muzikanta z kapely Evy Pilarové – baskytaristy Petra Marcola s poraněnou rukou. To se mi navždy vrylo do paměti.

Intertalent byl prestižní československý soutěžní hudební festival pro mladé zpěvačky, zpěvačky a autory populární hudby. Tato akce byla divácky velmi populární a sloužila jako odrazový

můstek pro začínající umělce. Vítězem finále v tehdejším Gottwaldově se stal teprve třiatřicetiletý Pavel Bartoň.

Naopak pro vás to byla labuť písni. Oznámili vám, že ve skupině končíte...

O tom, že mě chce Pavlík v kapele nahradit jiným bubeníkem, si už cvrlikali vrabci na střeše. Dozvěděl jsem se to od svého kamaráda – až později mi to oznámil sám Pavlík. Bez jakéhokoli předchozího upozornění mi jen suše oznámil, že končím. I tak to tehdy v naší branži chodilo.

Co to pro vás po profesní stránce znamenalo?

Na dlouhou dobu jsem byl vyléčen, zcela mě to odradilo od další profesionální dráhy muzikanta. Člověk si říká, že zbohatne, že si jednou koupí auto, že zabezpečí rodinu... ale realita byla složitější. Bylo léto, prázdniny – chtěl jsem se vrátit zpět do školství. Pomohl mi školní inspektor Jarda Poloch, s kterým jsem měl dobré vztahy. Zpátky na učiliště to nepřipadalo v úvahu – neodpustili mi, jak jsem předtím za sebou práskl dveřmi, a tak mi nabídl místo dílenského učitele ve Vítkovicích na průmyslovce. Tam jsem působil až do roku 1982, abych pak přešel do Místku, kde jsem vydržel až do roku 2001.

Hraní jste ale na hřebík nepověsil. Řekněte, co bylo dále...

Bubnoval jsem dokonce v dechovce, se kterou jsme jezdili do Polska, NDR i do tehdejšího západního Německa. Byl jsem součástí Big Bandu Edy Šurmana, hrával v kavárně Ještěr a vystupoval se skupinou Krakatit, kterou vedl Tonda Václavík. Plavil jsem se na výletním parníku po Středomoří – to už bylo ale v době po převratu.

Telefonovali tehdy Milanovi Michnovi z agentury Euromusic. Volal mi: „Waldo, nechceš na tři měsíce na loď?“ Měli problém, zajišťovali na parníku Argona doprovodnou kapelu a najednou zjistili, že potřebují bubeníka. Kapelník na něm chtěl ušetřit – myslel si, že to nějak odbyde sám, ale na místě se ukázalo, že hrají podle not. Dostali ultimátum: bubeník, nebo všichni domů! Vzal jsem to a o tři dny později se už sehrával s dalšími muzikanty na palubě.

Na lodi bylo sedm set pasažérů, trasa byla přesně daná: v noci se plulo, přes den kotvilo v přístavech. Pasažéři se střídali po čtrnácti dnech – jedni vystoupili, druhí nastoupili. A s nimi se střídali i umělci – kabaretiéři, kouzelníci, zpěváci, taneční páry... Každý si přinesl noty a požadoval zajištěný doprovod. Takže neustálé zkoušky, stále nové věci.

Měl jsem štěstí na kolegu v kajutě – vzdělaný, šikovný, jazykově vybavený člověk. Ovládal angličtinu i němčinu. Každé ráno zašel na recepci pro denní plán – kde

se přistane, co se dá stihnout, jaké jsou možnosti. Organizované autobusové výlety bývaly pro muzikanty často finančně nedostupné, ale on uměl domluvit věci jinak. I proto se z běžného turnusu stala výprava, na kterou se nezapomíná, díky němu jsem viděl na vlastní oči všechny ty fantastické věci. Pyramidy, archeologické vykopávky v poušti, města... Některé věci si kluci natáčeli na video, já si psal deníček. Dodnes si pamatuji všechny detaily, jako by to bylo včera.

V Krakatitu došlo na přelomu tisíciletí ke generační obměně. Co vás k tomu vedlo?

Všechno šlapalo jako namazaný stroj – hráli jsme na kdejaké akci. Kolem roku 2000 ale skončil kulturák a my tak přišli o zřizovatele a veškeré zázemí. Rušily se koncerty, zkoušky, všechno, co bylo léta zaběhané. Kapely se začaly rozpadat a muzikanti se rozprchli na všechny strany. Vzal jsem to tedy na sebe a vyřídil si živnostenský list. O název Krakatit projevil zájem můj syn, který se vydal v mých šlépějích jako kytarista. Společně s kamarádem Lukášem Chlebkem navázali na jeho předchozí tradici a koncertují úspěšně dodnes. Ani mě muzicírování s věkem nepouštílo. Hudba mi pořád vlévá životní energii do žil – ať už v mé vlastní kapele WS kvartet, nebo v dalších projektech, na kterých spolupracuji. ■

Výjezdy, emoce, respekt: Bajza o tom, co dělá hokejového a fotbalového fanouška fanouškem

Kotlem žije, jezdí na výjezdy a kluky na tribuně brzdí, když se z rivality stává nevraživost. Vlastimil Lepík přezdívaný Bajza se vrací k začátkům svého fandění, k popěvkům i rošťárnám Bumbala Boys, ale hlavně skládá poctu sezoně, která hokejový Frýdek-Místek vynesla v základní části na šesté místo a do čtvrtfinále.

► Jiří Vítězslav Sachr

Nedá mi to, abych se hned úvodem nezeptal, proč přezdívka Bajza.

Nemá to vůbec nic společného s knižním románem Bylo nás pět Karla Poláčka. Přezdívkou jsem podědil po svém o pět let starším bráchovi, který hrával fotbal a všude mě brával s sebou. Na trénincích i v zápasech se snažil co nejvíce předvádět technické lahůdky a finty, kterým se naučil. Namísto toho, aby vystřelil, zpracovával umně míč a kličkoval. Tu krásně obešel protihráče, tu zase jesličky nebo nádherný skluz. Podobný styl hry v té době předváděl prvoligový záložník Jozef Bajza v Interu Bratislava, a tak si podle něj vysloužil tu přezdívku. Přenesli to potom i na mě a už mi to zůstalo.

Stal ses hlavní postavou kotle fanoušků frýdecko-místeckého hokeje. Tvoje tvář se objevila i v oficiálním spotu, který propagoval Frýdek-Místek jako město sportu. Co říkáš na průběh uplynulé sezony a jak ze svého pohledu hodnotíš výkon jednatlivých hráčů?

To natáčení byla pro mě velická pocta! A průběh letošního ročníku? Velká jízda plná emocí, zvratů i momentů, které si každý z nás, kdo byl u toho, dokáže okamžitě vybavit. Mnohdy se zápasy lámaly doslova v posledních vteřinách. Tým si prošel těžkými chvílemi, které ho semkly a zocelily. Museli jsme se vyrovnávat se zraněními i změnami v sestavě, a právě tehdy se naplno ukázala houževnatost celého týmu.

Jsem spokojený, a ještě jednou všem klukům na ledě děkuji. Po předchozích dvou ročnicích, kdy jsme do poslední chvíle bojovali o záchranu, jsme se letos prodrali až do čtvrtfinále a v základní části skončili na šestém místě tabulky! Hodně se na tom podepsal Matěj

Kubiesa, který to celé nastartoval. Dával důležité góly, měl asistence, bylo ho na ledě všude plno. Poté, co ho přetáhli do Třince, to po něm převzali i ostatní.

Soutěž byla až do posledního kola vyrovnaná. Ještě v únoru byly mezi mančafy minimální bodové rozdíly — de facto u celých dvou třetin tabulky. Musím ale vyzdvihnout i další hráče: Daniela Dolejše — to byla zeď. Bez něho bychom prostě nebyli, kde jsme. Mezi obránci zazářil Pavel Průšek, kterého jsme vyhlásili jako objev sezony, a ještě hodně určitě uslyšíme o teprve šestnáctiletém Dominickovi Byrtusovi. Do skvělé formy se dostal Jakub Teper a z útočníků ze sebe vydali na ledě vše až na dřev bojovníci Lukáš Klímecký s Davidem Ostřížkem.

Řekls mi, a některá jména už zazněla v předchozí odpovědi — že jste mezi sebou hlasovali o největších srdačích týmu. Kdo se stal nejlepším hráčem?

Bylo to zhruba fifty fifty. Část navrhovala Matěje Kubiesu, ostatní chtěli Vojtěcha Střondalu, který měl navrch v kanadském bodování. Nakonec jsme se rozhodli pro oba dva.

Jak se díváš na spolupráci s třineckou organizací? Neštvete tě, že když se kluci vypracují na určitou úroveň, odcházejí?

Je zcela přirozené, že se chceš někam posunout. Být mezi nejlepšími a hrát v nejvyšší soutěži! Ta spolupráce to hráčům nabízí, nehledě na finance, které k nám z Třince putují. Potěšilo mě, když na stránkách sportovních novin nedávno zavzpomínali bráchové Kovařčáci, že jsou za mnohé vděční Frýdku-Místku. Měli na ledě vysoký ice time — hráli oslabení i přesilovky. I díky tomu se vypracovali až do národního týmu a hrají extraligu. S šesti minutami

Celý svůj život je Bajza věrný červeno-bílým barvám Slezanu.

Foto | Jiří Vítězslav Sachr

na ledě ve čtvrté lajně se asi moc neprosadíš...

Jsem proto rád, že máme hráče, kteří se chtějí ukázat. Promítá se to do hry našeho celku. Chceme přece chodit na atraktivní hokej!

Aktivně vyjíždíš na venkovní zápasy. Které utkání podle tebe nabídl největší emocionální náboj?

Nebudu hodnotit emoce hráčů na ledě, ale spíš to, co se děje mezi fanoušky soupeřících celků. Aniž bych znal příčinu, kde to vzniklo, panuje největší nevraživost mezi námi a Přerovem. Zatímco ve Zlíně nebo v Jihlavě se s námi místní fanoušci i nahodilí chodci fotili a přáli nám v soutěži úspěch, v Přerově bys tu napjatou atmosféru mohl pokaždé krájet!

Zaznívají vulgarity a všechno se pak zbytečně vyhrocuje.

Mívám z toho pokaždé špatný pocit a je mi to líto. Toto by mezi opravdovými sportovními fandami být nemělo... Kluky vždy nabádám, aby se fandilo slušně a s respektem k soupeři. Rivalita musí být, ale nesmíme se urážet! Někoho to pak může odrazovat od toho, aby s námi vůbec šel fandit z našeho kotle.

I proto jsem zorganizoval výjezd do Jihlavy pro fanoušky z řad seniorů. Mnoho z nich chtělo spatřit naše borce na ledě nové Horácké multifunkční arény. Všichni byli spokojeni a náležitě jsme si to užili.

Patřil jsi k jádru dnes už ikonických Bumbala Boys,

Po sezoně, ve které skončili naši borci v základní soutěži na šestém místě, následovala v OC Frýda autogramiáda.

Foto | Samuel Rychec

kteří svými popěvkami a skandováním hnali kupředu nejen hokejisty, ale i hráče slezanského fotbalového klubu. Proč Bumbala Boys? Kde hledat začátky tvého fandění?

Byli jsme parta místeckých kluků, kteří se znali ze školy a už jako děcka čekali od jara do podzimu do balónu nebo se s hokejkami honili za tenisákem na asfaltovém hřišti u restaurantu Riviera.

Spolu s Lubasem Pastorkem a jeho bráchou Jardou, Petrem Fuchsem – Italem, Milanem Chlebkem a dalšími jsme si zvolili za místo našich schůzek hospodu U Bumbalů ve staroměstské staré železniční kolonii. Odtud jsme vyráželi fandit na domácí i venkovní mače, ale byla to i naše útulna a úřadovna při návratech zpět – kdy jsme zapíjeli vítězství, nebo žal. Vždy podle toho, jak naši kluci obstáli. (úsměv)

Nebylo to jen o sportu, mastili jsme u piva i něčeho ostřejšího oblíbené karetní hry tisíc a mariáš, domlouvali se na výjezdech na hřiště soupeřů, vymýšleli veršované popěvky a pokřiky, které jsme provolávali, fandíce našim hráčům na ochozech a tribunách. Dodnes vzpomínám na nešťastné servírky, kterým jsme po

zavírače opakovaně sundávali ze stolů obrácené židle, usazovali je zpět ke stolům a odmítali jakkoli reagovat na jejich zoufalé: „Běžte domů, já už to chcu zavřít!“

Jindy jsme si cestu na venkovní ochozy ledového ovalu zpříjemňovali odchytem náhodných mileneckých párů, kterým jsme dávali hoblá. Když jsme na takovou dvojici narazili, mrkli jsme s Lubou spiklenecky na sebe: „Dáme hoblá?“ – a už lítal překvapený klučík ve vzduchu. Zatímco jeho slečna pištěla strachem, uklidňoval ji Lubas Pastorek slovy: „Neboj, my ti ho za chvíli zase vrátíme.“ Bylo to vlastně naše know-how, protože hoblá jsme dávali i brankáři na ledě. Vyhazovali jsme ho nad naše hlavy i s betony a bruslemi na nohou. (smích)

Legrace jste si užívali i na hřištích soupeřů. Zavzpomínej na staré časy hokeje a kopané v červeno-bílých barvách!

Hokejové štače Slezanu na venkovních hřištích, to byly na

konci sedmdesátých let minulého století Frenštát pod Radhoštěm, Stará Bělá, Orlová, Poruba, Krnov nebo Horní Benešov, kde měli ještě osvětlení pověšené s kabely přímo nad ledovou plochou. Za fotbalem jsme vyráželi do

Zlína, Olomouce, Bohumína, Opavy – všude většinou vlakem.

Kdekoliv, kde se hrálo, kde byl hokej nebo fotbal, vždycky jsme tam byli jako fandové frýdecko-místeckého Slezanu. Byl jsem smutný, když zanikl slezanský fotbalový oddíl, a okamžitě se mi vybaví, jako starý film běžící v mé hlavě, chvíle, které jsme s kluky prožili. Třeba moment, kdy jsme v Opavě prohrávali. Na situaci zareagoval po svém Lubas – svlékl se z kalhot a v červených podkošenkách a bílých trenýrkách se

gesty na rozhodčího dožadovat střídání. (smích)

Láska ke sportu a snaha sdružovat sportovní nadšence a hráče tě přivedla k organizování různých turnajů. Připravuješ něco nového v současnosti?

Škoda, že náš rozhovor vyjde až začátkem dubna (rozmlouvali jsme spolu v sobotu 21. března – pozn. redakce) – to už budeme mít po akci. Letošní 18. ročník Bajza Cupu – turnaje hráčů v sálové kopané nad 50 let proběhne na počest nedávno zesnulého Jozefa Marchevského. Ale v přípravách mám i jiné turnaje – v ping-pongu a tenise. Jednoho z minulých ročníků se zúčastnil i otec Tomáše Berdycha...

Ještě mi zcela na závěr odpověz, co na tvé fandění a aktivity říká manželka?

Tvrdí, že jsem blázen! Ale takového už si mě vzala. Na prvním místě mám ve svém srdci rodinu, hned za ní jsou pak moji oblíbenci v červeno-bílých barvách Slezanu. A pokud to byla tvá opravdu poslední otázka, dovol abych se se čtenáři Frýdecko-místeckého Patriotu rozloučil svým pozdravem: „Stále zdraví, Bajza praví!“ ■

Helena Pešatová: Cesta od katedry k senátní lavici vedla přes lásku k regionu

Její příběh začal v malé obci Žabeň, pokračoval přes místecké gymnázium, olomouckou univerzitu a pevně zakotvil pod Beskydami. Dlouholetá kantorka gymnázia, která nyní již 16 let stojí v čele Frýdlantu nad Ostravicí jako starostka města a také senátorka, v sobě nezapře národu našeho kraje – je v ní pracovitost, disciplína i zodpovědnost. V rozhovoru se dozvíte, proč pro ni rodina a region znamenají vše a proč věří, že s trpělivostí a lidským přístupem se dá zvládnout i to, co se zdá být nemožné.

Paní senátorko, vaše dětství jste prožila v malé obci Žabeň. Jak na toto období vzpomínáte?

S úsměvem a vděčností. Tatínek byl horník, maminka dojička. Měli hospodářství, pole, dobytek, a zatímco si ostatní děti užívaly, musela jsem pomáhat. Bylo potřeba odvést kus práce a spoléhat se jeden na druhého. Ve volném čase jsem chodila do Sokola a také, dokud u nás fungoval místní oddíl, do Skauta.

Ze Žabně vedly vaše kroky do Frýdku-Místku a pak do Olomouce...

Ano. Navštěvovala jsem Gymnázium Petra Bezruče a chtěla jsem jít studovat medicínu. Bohužel to v „té“ době nebylo kvůli špatnému kádrovému posudku rodičů možné. Studovala jsem nakonec na přírodovědecké fakultě a po studiu začala učit na gymnáziu ve Frýdlantu nad

Ostravicí, kde jsme s manželem začali bydlet.

Pět generací s raketou v ruce...

Provdala jsem se do rodiny tenisových nadšenců, ba přímo „fanatiků“ (*smích*). Ostatně už manželovi prarodiče, hrdí „Staromístečáci“, spoluzakládali v Místku u řeky tenisové kurty a celá naše rodina včetně vnoučat tímto sportem žije. Právě tenis mě naučil jednu důležitou věc, a sice to, že žádná bitva není prohraná, dokud nespadne poslední míček. Člověk se zkrátka nesmí vzdávat a bojovat až do konce...

Vysokou školu i doktorát jste zvládla při dětech. Jak se to dá stihnout?

Nebylo to snadné, ale dalo se to zvládnout. Člověk se naučí neuvěřitelnému plánování. Když máte cíl, odvahu a rodinu, která vás podrží, zvládnete všechno. To mě

provází dodnes – když narazím na překážku, vzpomenu si třeba na ta skripta u kočárku a řeknu si: „To dáš!“

Na gymnáziu jste ale nebyla „jen“ profesorkou matematiky a chemie. Chopila jste se každé příležitosti, jak věci vylepšit.

Baví mě být aktivní. Zastávala jsem pozici výchovného poradce i preventisty. Jezdila jsem se třídami na sportovní i lyžařské kurzy a chtěla jsem studentům předat víc než jen vzorečky – chtěla jsem jim ukázat, že aktivní přístup k životu přináší radost. Navíc to šlo téměř samo. Mladí lidé jsou totiž úžasní. Člověka nabíjejí a posouvají kupředu. Jsou vnímaví, kritičtí, odvážní, reagují na jakékoli podněty – stačí jen naznačit. V období sametové revoluce jsme společně se studenty prožívali napínavé chvíle a tvořili dějiny. Na toto období, přestože bylo náročné, ráda vzpomínám...

Jak se tato energie a trpělivost propisuje do vaší práce starostky a senátorky?

Snažím se být u všeho, co dává smysl. Moje krédo je vlastně prosté: dělat věci s lidmi a pro lidi. Jde mi zkrátka o to, aby se nám v našem regionu dobře žilo. Již vím, že se v politice nic nestane přes noc, vyžaduje to práci, vytrvalost a schopnost se domluvit.

Hezkým příkladem je naše nemocnice. Když byla v roce 2022 ohrožena budoucnost dětského oddělení Nemocnice ve Frýdku-Místku, iniciovala jsem na jeho záchranu široká jednání a požádala občany o podporu petice za zachování tohoto oddělení. Bylo to tehdy velké společné úsilí, do kterého jsem zapojila Senát i kraj. Dnes máme konkrétní výsledek: oddělení je zachováno a pod vedením primářky prof. MUDr. Evy Kláskové, Ph.D., MHA, se mění v moderní zázemí. Aktuálně prochází rozsáhlou rekonstrukcí a už letos se zde děti i rodiče dočkají nového komfortu. Stejnou trpělivost věnuji také problematice odstraňování „bílých míst“ bez mobilního signálu v našem regionu, ochraně pitné vody v přehradní

nádrži Šance, vážení přetížených kamionů a dalším tématům.

Trpíte jako starostka „profesní slepotou“, když jdete po městě?

Bohužel ano. Všímám si všeho, co by se dalo vylepšit. Úklidu ve městě, upravenosti záhonů, pokosené trávy, doplněných sáčků u odpadkových košů..., ale i kvetoucích zahrad a opravených domů, o které se vzorně starají naši občané. Nejráději se však zastavuji s lidmi. U nás k sobě máme blízko. Vážím si toho, že se nebojí říct mi pravdu do očí.

Když potřebujete opravdu „vypnout“, kam utkáte?

Vždycky zpátky do přírody, do lesa. Říkávám, že jdu „mezi vlky“. Prostě jen tak vyběhnu za dům na Ondřejník a na chvíli neřeším telefon. A pak jsou tu vnoučata. Když v lese za domem „stavíme“ domečky pro skřítky, všechny problémy jdou stranou. Děti mě vždycky umí nabít tou správnou energií.

Co byste vzkázala lidem v našem kraji?

Aby neztráceli hrdost a vzájemnou pospolitost. Jsme regionem pracovitých a čestných lidí. Můj děda, který si prošel v životě velmi těžkými zkouškami, s oblibou v náročných chvílích konstatoval: „Vydřeli jsme před Rakouskem, vydržíme i po něm!“ Hlavní je nezapomínat na lidskost, držet spolu. A pokud bych měla použít přírovnání z tenisu: „Bojovat za dobrou věc až do posledního míčku.“ ■

SENÁT

PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

SENATE

PARLIAMENT
OF THE CZECH REPUBLIC

Předpremiéra dokumentu *Neboj, dýchej, čaruj* v kině *Vlast* ukázala Davida Stypku zcela bez příkras

Ve Frýdku-Místku se na chvíli zdálo, že se David Stypka vrátil domů. Ne jako vzpomínka v několika větách, ale jako přítomnost, která zcela zaplnila sál – a s ním i ticho mezi písněmi, emoce v publiku a zvláštní pocit, že některé příběhy se nedají uzavřít jedním datem v kalendáři. Právě tady, na půdě *Nové scény Vlast*, proběhla světová předpremiéra celovečerního dokumentu *Neboj, dýchej, čaruj* režiséra Dana Svátka. Během dvou projekcí bylo kino plné do posledního místa a diváci dostali jako první možnost nahlédnout do života a tvorby muzikanta, který v lednu 2021 zemřel ve věku 41 let.

Dokument se nesnaží stavět pomník. Míří blíž – k tomu, jaký David Stypka byl doopravdy, jak přemýšlel o hudbě, co ho formovalo jako člověka i umělce a jak se vyrovnával s výzvami, které mu život přinesl. Režisér Dan Svátek přiznává, že natáčení bylo cestou, která se postupně měnila: „Bez přehánění můžu říct, že to bylo velké dobrodružství a že se příběh vyvíjel jiným směrem, než jsem původně zamýšlel. Chtěl jsem Davida popsat co nejpravdivěji a nejpřímněji, protože takový byl. Ve filmu proto divák naleznе i věci, které netušili ani jeho nejbližší. Bylo to leckdy těžké dilema, co pustit ven a co ne. Po dohodě s rodinou a přáteli jde film v plném a otevřeném znění. Bo takový byl David,“ řekl Svátek a dodal, že konečná podoba 94minutového snímku vzešla sestřiháním více než čtyř hodin filmového materiálu.

Film vznikl na místech, která patřily k Davidovu životu: v rodné obci Dobrá, ve Frýdku-Místku a okolí, ale také v Praze, Brně a na festivalu v rumunském Banátu. Výsledkem je mozaika složená z autentických vzpomínek těch, kteří mu stáli nejbliž – členů kapely Bandjeez, rodiny

a spolupracovníků – i z hlasů hudebních přátel a kolegů. Ve filmu vzpomínají mimo jiné Ewa Farna, Kateřina Marie Tichá, Mirai Navrátil nebo Jindra Polák ze skupiny Jelen. Zaznívají také pohledy lidí z profesního zázemí, včetně vydavatele Martina Červinky a hudebního producenta Martina Ledviny.

Příběh Davida Stypky je přitom i příběhem o trpělivosti a pozdním, o to výraznějším průlomem. Hudbě se věnoval od mládí, skutečně prosadit se ale dokázal až dlouho po třicítce. Zásadním milníkem se stalo album „Neboj“, za které získal prestižní Cenu Anděl v kategorii Sólový interpret. Jeho tvorba si tehdy našla širší publikum a písně Jericho, Kříž nebo duet Dobré ráno, milá s Ewou Farnou se staly hity. Stypka, úzce spjatý s moravskoslezskou scénou, získal i Ceny Jantar, určené pro umělce spojené s Moravskoslezským krajem. Slibně rozjetou kariéru ale předčasně ukončila vážná nemoc – v roce 2019 mu lékaři našli rakovinu slinivky, kterou nakonec zkomplikovalo onemocnění covidem.

Frýdecko-místecký večer ve *Vlasti* byl první zastávkou, ne poslední tečkou. Tvůrci i kapela vyrazí na sedm regionálních

Foto | Lukáš Dvořák

předpremiér, při nichž se budou moci diváci setkat s tvůrci a protagonisty. Prvních sedm uvedení navíc doprovází i koncerty: se Stypkovou kapelou Bandjeez v kinech vystoupili jako hosté Mirai Navrátil nebo Kateřina Marie Tichá. Tour odstartovala 25. března ve Frýdku-Místku a postupně zamířila mimo jiné do Ostravy, Brna či Hradce Králové.

Další v pořadí je pražský večer, který tomu dá slavnostní rám:

předpremiéra filmu *Neboj, dýchej, čaruj* se uskuteční 16. dubna v Lucerně. Jenže už teď, po frýdecko-místecké předpremiéře, je jasné, že tento dokument není jen o hudbě. Je o člověku – o vášni, křehkosti i síle, která zůstává v písních dlouho poté, co dohraje poslední tón.

Do místeckého kina *Vlast* se snímek opět vrátí v sobotu 18. dubna od 17 a 19 hodin a v pondělí 20. dubna od 17 hodin. ■

Foto | Ivan Kolomazník

Foto | Dan Salač

DIVADLA

Nová scéna Vlast, Místek

12. 4., 15:00 **Detektivní pohádka**

Víte, že myška Klárka s veverkou Terkou jedou na celosvětový sjezd slavných detektivů? A co když se v okolí ztrácí dopravní značky? Žádný případ nezůstane nevyřešen. Uvádí divadlo Ententyky.

15. 4., 18:30 **O myších a lidech**

Scénická adaptace novely Johna Steinbecka zachycuje Spojené státy třicátých let, poznamenané hospodářskou krizí i přírodními katastrofami. Uvádí Těšínské divadlo.

16. 4., 18:30 **O myších a lidech**

Uvádí Těšínské divadlo.

17. 4., 18:30 **O myších a lidech**

Uvádí Těšínské divadlo.

19. 4., 15:00 **Cirkus plný loutek**

Dvojice klaunů vám ukáže pestrou škálu loutkových umělců, kouzel a prvků magie. K vidění budou: fakír a jeho dvě tanečnice, divocí psi, stepaři ze Skotska, krásná akrobatka, drezura koní, žena, zvedající těžká břemena, kouzelná bedna a... Uvádí Divadlo eMILLion.

Divadelní klub D.N.A., Frýdek

9. 4., 19:00 **Panenko**

Ona je hezká, chytrá, šikovná – ale... On je muž bez perspektivy, který Panenku vyhrál v soutěži – ale... Hraje divadlo Ventyl.

11. 4., 19:00 **Impro Formol vs. Kopr**

Souboj moravsko-české divadelní improvizace.

16. 4., 19:00 **Smím prosit, Dodo?**

Situační komedie v podání divadelního souboru D.N.A.

23. 4., 19:00 **Holky na ví(i)ně**

Komedie o přátelství, tajemstvích a o tom, co všechno vyleze z člověka po třetí skleničce. Hraje divadelní soubor D.N.A.

30. 4., 19:00 **Pařížanky**

Francouzská komedie – domovnice se setkávají, aby projednaly záležitosti úklidových prostředků, jejich dialog ale nabere nečekané směry a rozuzlení. Hraje divadelní soubor D.N.A.

Divadlo Čtyřlístek, Frýdek

10. 4., 17:00 **Za dobrotu na žebrotu!!!**

Obnovená premiéra původní autorské frašky plné triků, kouzel a nečekaných dobrodružství. Hraje Divadlo Šmíry Frýdek-Místek.

11. 4., 15:00 **Včelařská pohádka**

Když krále bodne včela, začnou se dít věci. Včely musí opustit království a s nimi i princezna Tereza. Co jí tam venku čeká? Obnovená premiéra autorské činoherní pohádky. Hraje Divadlo Vitriol Frýdek-Místek

11. 4., 19:00 **Povelikonoční klasING**

Po úspěšném předvánočním INGovském představení zařazujeme jeho povelikonoční reprízu. Můžete se těšit na Smuteční vývěsku + první reprízu klasického díla Jane Austenové v INGovském podání pod názvem Pík před sudem. Hraje ING Kolektiv Frýdek-Místek.

18. 4., 15:00 **O pejskovi a kočičce**

Činoherní pohádka vypráví tři příběhy na motivy knihy Josefa Čapka, které pro divadlo přepsal Martin Šmíd – O pyšné noční kočilce, Jak si pejssek s kočičkou dělali k svátku dort, Jak si myli podlahu. Hraje: DS KuKo Frýdek-Místek.

24. 4., 18:00 **Za dobrotu na žebrotu!!!**

Hraje Divadlo Šmíry Frýdek-Místek.

25. 4., 15:00 **Příhody medvídků Ťupínka I.**

Loutková pohádka vypráví první příhody malého medvídků a jeho tatínka medvěda, lišky i malého pejska. Hraje: DUO – Divadlo u Ostravice Frýdek-Místek.

Národní dům, Místek

19. 4., 19:00 **Spamalot**

Bláznivá muzikálová komedie Spamalot je divoká a ztřeštěná parodie na legendu o králi Artušovi a Rytířích kulatého stolu, inspirovaná kultovním filmem Monty Python a Svatý Grál. Je to divadelní jízda plná chytlavých písní, rychlých gagů a nekorektního humoru v podání akademie múzických umění.

KINA

Kino Vlast

5. 4., 19:00 **Tady Vary – Drama**

6. 4., 19:00 **Gaza**

7. 4., 19:00 **Poberta**

8. 4., 14:00 **Poberta**

11. 4., 15:00 **Mazlíčci v průšvihů**

12. 4., 19:00 **Otec Matka Sestra Bratr**

13. 4., 19:00 **Dny evropského filmu: Cizinec**

14. 4., 19:00 **Made in EU**

15. 4., 10:00 **Dny evropského filmu:**

Rekonstrukce

19. 4., 17:00 **Dny evropského filmu:**

Kalifornský švindl

19. 4., 19:00 **Dny evropského filmu: Dracula**

21. 4., 19:00 **Slepice**

22. 4., 15:00 **Nečekané léto**

24. 4., 9:30 **Loupežnická pohádka**

25. 4., 15:00 **Na skok do divočiny**

25. 4., 17:30 **Kill Bill: Kompletní krvavá aféra**

26. 4., 19:00 **Věříme vám**

28. 4., 19:00 **Kdybych měla nohy, tak ti nakopu**

29. 4., 10:00 **Bouřlivé výšiny**

29. 4., 19:00 **Kino naslepo**

30. 4., 18:30 **Ďábel nosí Pradu 2**

6. 5., 19:00 **Co nám zbylo z lásky**

Další aktualizovaný program kina

na www.kulturafm.cz

Kino Palkovice

5. 4., 17:00 **Superpes Karlík**

10. 4., 19:30 **Nečekané léto**

12. 4., 17:00 **Veje na ledu: Polární záchrana**

17. 4., 19:30 **Šampion**

19. 4., 17:00 **SpongeBob: Pirátské dobrodružství**

24. 4., 19:30 **Neboj, dýchej, čaruj**

26. 4., 17:00 **Loja a Pepa: Žízňivé dobrodružství**

kamarádů včelky Máji

Nevděčné bytosti

1. 5., 19:30 **Jeníček a Mařenka: Strážci kouzel**

3. 5., 17:00 **Tanec s medvědem**

8. 5., 19:30 **Connie: Tajemství jeřába**

10. 5., 17:00 **Connie: Tajemství jeřába**

KONCERTY

Národní dům, Místek

10. 4., 19:00 **Symfonický orchestr Frýdek-Místek – jarní koncert**

Připravený repertoár vybraný ze světově známých oper a operet slibuje krásný hudební večer se spoustou silných a dojemných momentů. SOFM pro tuto příležitost spojí své síly s pěveckými sólisty Veronikou Rovnou a Romanem Vlkočivcem. Druhá část koncertu bude věnována slavným valčíkům a dalším více či méně známým skladbám Johanna Strausse mladšího.

17. 4., 20:00 **Kollárovci ve Frýdku-Místku**

Nezapomenutelný večer plný energie, emocí a poctivé muziky zazní hity Mariša, Sokoly, Anka, Anka, nevraća sa a mnoho dalších.

23. 4., 19:00 **The Cello Boys**

Kapela The Cello Boys vznikla na podzim roku 2016. Co začalo s klasickými nástroji, se dnes proměnilo ve výbušný mix rocku, elektroniky a moderních žánrů. Jejich instrumentální show přináší energii srovnatelnou s rockovou kapelou, kterou umocňují elektrická violoncella, široká paleta kytarových a jiných zvukových efektů a nekompromisní beat bicích nástrojů.

4. 5., 19:00 **Jiří Vodička & Pavel Steidl**

Jedni z nejpopulárnějších, houslista Jiří Vodička a kytarista Pavel Steidl, se

spojili a vytvořili program postavený na díle Nicola Paganiniho a jeho hudebních perličkách pro housle a kytaru.

Klub Stolárna, Frýdek

11. 4., 20:00 **Michael Krásný Quartet**

Po letech na pódiích po boku Laca Decziho se Michael Krásný poprvé v rámci New Chapter Tour představuje se svým autorským projektem Michael Krásný Quartet – hudbou, která vznikala mimo jiné během Michaelova působení v New Yorku v letech 2012–2020.

Divadelní klub D.N.A., Frýdek

18. 4., 19:00 **Adam Rejman**

Koncert ve stylu swingujícího folku.

Evangelická fara, Husova 377, Frýdek

22. 4., 18:00 **Tomáš Najbrt**

Písňe známé i nové zahraje a zazpívá Tomáš Najbrt. V pořadu zazní historické nástroje jako loutna, barokní kytara, harfa, niněra a další.

Katolický lidový dům, Místek

23. 4., 19:00 **Roman Dragoun & Michal Žáček**

Klávesista a zpěvák Roman Dragoun je známý ze svého působení ve skupinách Progres 2, Futurum nebo Stromboli. V tomto vystoupení se hudebně spojil s fenomenálním saxofonistou a hráčem na dechové nástroje, který se prosadil nejen v rodné České republice a na Slovensku, ale i v USA, Mexiku, Německu nebo ve Francii.

Sady Bedřicha Smetany, Místek

1. 5., 14:00 **Májová proměna – Sagar**

Májový proměnační koncert skupiny Sagar, která zahraje k poslechu i tanci nejen hity Hanky Zagorové, výtvarná zóna spolku Rosenfeld a verše Karla Hynka Máchy.

VÝSTAVY

Muzeum Beskyd

od 9. 4. **Jaro ve zvířecí říši**

Po nehostinné zimě začíná příroda opět ožívat – probouzejí se rostliny a také živočichové ze zimního spánku, vrací se ptáci z teplejších krajín a začíná období námluv. Vernisáž výstavy proběhne ve čtvrtek 9. dubna 2026 v 17.00 hodin.

do 12. 4. **Hory a jejich chaty**

Doprovodná výstava na chodbě u expozice Beskydy – příroda a lidé. Od konce 19. století se začaly formovat české i německé turistické spolky. Jejich činnost se mimo jiné zaměřovala na stavění útulen, chat. Nejvíce jich bylo postaveno od 20. let do poloviny 30. let 20. století. Mnohé z těchto chat byly přebudovány, zmodernizovány a slouží dodnes, jiné byly opuštěny, zničeny ohněm i člověkem.

do 26. 4. **České korunovační klenoty... na dosah**

Unikátní putovní výstava přináší mistrovské a detailní repliky českých korunovačních klenotů, vytvořené světově uznávaným šperkařem Jiřím Urbanem a jeho týmem. Výstava představí také osudy 22 českých panovníků napříč pěti staletími prostřednictvím atraktivních exponátů, panelů a historických ukávek.

do 24. 5. **Lenka Hrdá**

Výstava představí malby krajín a fantazijních výjevů, v nichž se skutečnost přirozeně prolíná s imaginací. Obrazy dýchají atmosférou, barvou a jemnou symbolikou. Zvou vás ke zpomalení a osobnímu zamyslení. Každé dílo otevírá prostor pro vlastní příběh a vnitřní prožitky.

Knihovna Místek

od 7. 4. **Šárka Preinerová – Voskové představy**

Výstava členky V-klubu ve výstavních prostorách studovny. Vernisáž 7. dubna 2026 v 16.00 hodin, společně s vernisáží předcházející výstavy Františka Buby.

do 2. 5. Viktor Ullmann – neklidný Středoevropan

Panelová výstava ve výstavních prostorách schodiště. Autorka Magdaléna Živná.

Minigalerie Cukrárna Pod Lysou, Frýdlant nad Ostravicí

od 23. 3. Valaško v umění

Výstava výtvarné tvorby zaměřená tematicky na oblast Valaška.

Galerie FM, Místek

8. 4., 16:30 Pečuji o sebe – beseda a workshop

Představení projektu Pečuji o sebe, který se zaměřuje na péči o duševní pohodu, sebezpoznání a rozvíjení citlivosti k sobě i druhým. Součástí setkání bude workshop s doc. Petrou Šobánovou, Ph.D., jednou z autorek projektu, která představí jeho východiska a provede nás praktickou zkušeností s tematickými kartami. Pro účast na workshopu se rezervujte na webu Galerie FM.

Galerie FM – Palouk, Místek

od 8. 4. Pečuji o sebe

Open air výstava ilustrátorky a grafičky Kateřiny Janků, představuje podobu tematických karet, vzniklých v rámci výzkumné činnosti Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Karty jsou součástí projektu „Pečuji o sebe“, který je věnován duševní hygieně, wellbeingu, bezpečí, kreativité a sebezpoznání. Palouk je volně přístupné veřejné prostranství před budovou bývalé Záložny, Palackého 133.

Knihkupectví Kapitola, Místek

do 14. 4. Veronika Bílková – Bohuslav Martinů

Veronika Bílková je autorkou již tří nádherných publikací věnujících se nejvýznamnějším skladatelům (Beethoven, Smetana, Martinů). Není jen ilustrátorkou, ona ty knihy celé píše a doprovází svými nádhernými malbami.

Centrum aktivních seniorů, Místek

do 9. 5. Miroslava Ježková – Kontrasty

Krajiny, květiny, portréty malované olejem a akrylem.

OSTATNÍ

Knihovna Místek

7. 4., 17:00 Po stopách Čechů ve světě

Víte, kdo po čtyři desetiletí držel rekord nejdelšího člena amerického kongresu? Kdo otevřel první operu na Novém Zélandu? Kdo v Austrálii zakládal nejslavnější lyžařské letovisko? Kdo byl hlavním vojenským poradcem a přítelem etiopského císaře? Byli to naši krajané, kteří v různých obdobích a za různých okolností byli nuceni opustit domov. Historik a politolog Martin Nekola se věnuje tématu krajanů a exilu mnoho let, v hloubi zahraničních archivů nalezl řadu pokladů, a především se setkal s inspirativními lidmi, na které bychom měli být náležitě hrdí, přitom o jejich zajímavých osudech často nemáme ani tušení.

9. 4., 17:00 Baroko II.

Umění období baroka je především emotivní. Vznikly nové malířské žánry, např. krajina, náboženská, zátiší a výjevy z denního života. Osobnosti evropského baroka a jejich tvorbu představí PhDr. Věra Strakošová v cyklu volných přednášek na téma baroko.

13. 4., 17:00 Úřad z gauče – jak ušetřit čas a peníze s eGovernmentem

Identita občana, Portál občana, Datové schránky, jak mohou občané tyto nástroje využít a jaké benefity jim to nabízí, odkazy na e-learningové kurzy a další vzdělávací materiály. Vstup zdarma (počet míst je omezený). Registrovat se na info@mkmistek.cz nebo tel.: 558 113 496.

14. 4., 18:00 Around Iceland

Cestovatelská přednáška o natáčení cestopisného dokumentu. Nejen o třicetidenní cestě terénním autem kolem Islandu, ale také o přípravě cesty,

nalodění na trajekt, plavbě po oceánu, zastávce na Faerských ostrovech a návštěvě známých i méně známých míst. Dokument, kterým provází herec Otakar Brousek, vznikl v produkci společnosti IMF Vision s.r.o. v režii kameramanů Ing. Františka Maška a Ing. Jiřího Lapáka.

16. 4., 18:00 Ullmannovské slavnosti 2026 – abychom nezapomněli...

Koncert věnovaný českým hudebním skladatelům, kteří za II. světové války prošli koncentračními tábory. Vystoupí členové Komorních smyčců Lidové konzervatoře pod vedením Mgr. Alžběty Kolářové.

18. 4., 18:00 Recitál nejen k filmu Jadwiga čarodějnice z Beskyd – Petr Turoň & Martin Behůň

V rámci dalšího pokračování projektu ProudART, který dává prostor umělecké tvorbě v Knihovně FM, vystoupí Petr Turoň s hosty Martinem Behůňem a Taťánou Antoňovou.

20. 4., 17:00 Problematika tinnitu – když nás trápí pískání a šumění v uších

Pořad z cyklu Zákoutí světa Neslyšících. Přednáška Ing. Ivany Štursově ze společnosti REJA k problematice tinnitu – nepříjemného šumění, pískání či hučení v uších, které trápí poměrně velkou část populace, přičemž často jde o subjektivní vnímání zvuku bez reálného vnějšího zdroje.

21. 4., 17:00 Láska a erotika ve středověku – nové poznatky

Nejen láska, ale i erotika patří přirozeně k lidskému životu. Ve středověku byly tématy, o nichž se živě psalo i diskutovalo. Přednáška Mgr. Marka Žágorý.

23. 4., 8:30 Brain&Breakfast – Prežijte právní stát a demokracie nástup technologií?

Přímý přenos ranní online přednášky Věry Jourové. Zjeme v době, kdy algoritmy rozhodují o tom, co vidíme, komu věříme a jak volíme – a přitom si to většina z nás ani neuvědomuje. Přednáška otevře palčivá témata, o kterých se mluví málo a nahlas: jak deepfaky a kampaně řízené umělou inteligencí podkopávají důvěru ve volby, proč demokracie ztrácí půdu pod nohama a proč z toho populisté a autokrati profítují.

23. 4., 17:00 Velké maličkosti aneb dobrovolnictvím ke změně / ADRA

Na besedě vystoupí dobrovolníci, kteří se podělí o své zkušenosti a příběhy z dobrovolnictví. Dozvíte se, co je k dobrovolnictví přivedlo, co jim tato zkušenost dává, jaké momenty jim nejvíce utkvěly v paměti a jak se můžete přidat také vy.

27. 4., 17:00 Úřad z gauče – eGovernment v praxi
Aktivace Identity občana, přístup do Portálu občana a užitečné mobilní aplikace. Praktický workshop, pro práci je potřeba mít s sebou svá vlastní zařízení (mobil + notebook). Vstup zdarma (počet míst je omezený). Registrovat se na info@mkmistek.cz nebo tel.: 558 113 496.

Muzeum Beskyd, exkurze, workshopy, komentované prohlídky a přednášky

10. 4., 16:30 Historické portály, dveře a výkladce v Místku

Netradiční komentovaná prohlídka Místku zaměřená na hodnotné stavební detaily měšťanských domů, veřejných budov a kostelů. Sraz v 16.30 hodin před Novou scénou Vlast v Místku.

11. 4., 9:30 Botanicko-bryologická exkurze za jarními kytkami a mechorosty do mořkovského lesa

Trasa povede zpočátku po turistické značce směrem na Huštýn, posléze zahrneme do lesů na severních svazích Huštýna a Trojačky. Obloukem se vrátíme zpět do Mořkova. Vedoucí exkurze: RNDr. Jana Tkáčiková (Muzeum Beskyd Frýdek-Místek) & RNDr. Zbyněk Hradílek, Ph.D. (UP Olomouc). Sraz v 9.30 hodin na parkovišti u železniční stanice v Mořkově.

16. 4., 16:00 Pojdte s námi za železnými domy

Komentovaná prohlídka Nové kolonie (Nová Osada, Berlín) a kolonie Lipina, které byly postaveny v letech 1929–1931 podle projektu Bohuslava Fuchse. Dozvíte se, co to jsou ocelové domy systému Böhler nebo četné zajímavosti o karlovoštické škole podle projektu Ludvíka Juroše a další. Sraz v 16.00 hodin u penzionu Hrad ve Frýdku-Místku (Nová Osada). Délka procházky cca 3,5 km.

23. 4., 16:30 Hrad, tvrz a zámek na Frydecko-Místecku

Prezentace posluchačům přiblíží historii a osudy vybraných hradek, šlechtických sídel a objektů na území okresu Frýdek-Místek.

30. 4., 16:30 Zaniklé mlýny, valchy a pily ve Frýdku-Místku

Přednáška zaměřena na podkostelní, prostřední a horní mlýn v Místku, Ševčíkův mlýn, horní a dolní valchu v Bahně, mlýn a valchu pod Kuklím, mlýn a valchu Na Rybníčkách, Jiříkův mlýn ve Sviadnově, mlýn a valchu v Munkovicích, podzámecký mlýn a Landsbergrova valchu, archivodvorskou pilu ve Starém Městě a další.

Knihkupectví Kapitola, Místek

14. 4., 18:00 Gian Marco Griffi

Italský autor, který zazářil na literární scéně svým románem Železnice Mexika, přijede do Frýdku-Místku na debatu ke knize a na setkání se svými českými čtenáři. Debatu bude překládat nakladatelka a překladatelka paní Alice Flemrová.

Faunapark, Frýdek

19. 4., 15:00 Den pro Zemi

26. 4., 16:00 Filipojakubská noc – pálení čarodějnic pro nejmenší

Národní dům, Místek

20. 4., 18:30 Host Libora Magdoně – Magdaléna Pokorná

O strachu z policie, městském i venkovském životě a o školním vzdělávání v době Františka Palackého a Boženy Němcové i o významu novináře Karla Havlíčka s historičkou Magdalénou Pokornou.

Galerie FM – Palouk, Místek

23. 4., 16:00 Swap a jarní sázení

Swap, neboli volná výměna věcí, je výměnný bazar bez peněz. Jeho hlavní myšlenkou je podělit se o věci, které už nevyužíváme a které mohou udělat radost někomu jinému. Letošní první swap spojíme se sázením, mimo obléčení, knížek a umění a bytových květin, swapujeme i sazeničky ze zahrady.

Sady Bedřicha Smetany, Místek

24. 4., 8:30 Den Země

Již tradičně proběhne v pátek 24. dubna od 8:30 do 17:30 hodin Den Země pro město Frýdek-Místek. Téma letošního ročníku je „svět stromů a rostlin“. Muzeum Beskyd Frýdek-Místek se zúčastní s tematickým programem pro školy i veřejnost.

Dívalelní klub D.N.A., Frýdek

24. 4., 19:00 Jak obyčejná žena běhá nemožné

Jak obyčejná matka Linda Tekeliová začala běhat a postupně se dostala na start nejtěžších závodů světa dlouhých až 700 km.

Evangelická fara, Husova 377, Frýdek

29. 4., 17:00 Miroslav Lysek – Když cesta může být cíl

Přednáška o sedmidenním pěším putování mezi polským Těšínem a moravským Velehradem.

Zámecké náměstí, Frýdek

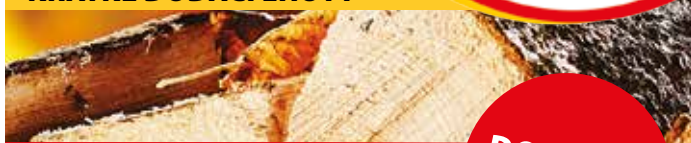
1. 5., 9:00 Prvomájová jízda veteránů Frýdek-Místek

Od 9 do 11 hodin výstava historických vozidel. Od 13 do 15 hodin přehlídka vozidel a ukončení akce v Rekreačním středisku Budoucnost ve Frýdlantu nad Ostravicí.

Muzeum Beskyd, Studijní knihovna

Knihovna nabízí všem zájemcům o odbornou a regionální literaturu více než 38 000 svazků a také několik druhů přírodovědných a společenských vědeckých časopisů. Knihovní fond zahrnuje především naučnou literaturu se vztahem k regionu Frýdecko-Místecka, popř. severní Moravy a Slezska. Je specializovanou knihovnou a knihy si zde můžete zapůjčit pouze prezenčně. Otevřeno: pondělí, čtvrtek: 9:00–12:00, 13:00–17:00, pátek: 9:00–12:00.

INZERCE-FMP-2243/03

**KVALITNÍ ŠTÍPANÉ
PALIVOVÉ DŘEVO****Dodání po celé
Moravě ZDARMA****KRÁTKÉ DODACÍ LHŮTY****DOPRAVA
ZDARMA****TVRDÉ DŘEVO**

mix buk, dub, ...

délka polínek 25 cm | 33 cm | 50 cm

MĚKKÉ DŘEVO

mix smrk, borovice, lípa, ...

délka polínek 25 cm | 33 cm | 50 cm

**VOLNĚ SYPANÁ
POLÍNKA**

+420 739 572 972

objednavky@drevohabrovany.cz

www.drevohabrovany.cz

INZERCE-FMP-2235/03

**SBĚRNÉ DVORY
S.r.o.****VYKUPUJEME**

- ZA HOTOVÉ PAPÍR A AKUMULÁTORY
- PŘEVODEM NA ÚČET ŽELEZO A BAREVNÉ KOVY
- ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘÍZENÍ
- VAŠE DOKUMENTY SKARTUJEME
A JEŠTĚ VÁM ZAPLATÍME!

Ostravská 103, Sviadnov tel.: 558 655 075, 602 510 018
fax.: 558 655 607

J. Matěje 515, Brušperk tel.: 558 666 441, 606 476 330

Okružní ulice, Frýdlant n. O. tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedvory@seznam.cz
www.sbernedvory.cz

Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

► Kateřina Janásová

Ulice Gagarinova

Ulice Gagarinova patří k těm klidnějším místeckým ulicím na sídlišti Riviéra vedle bývalého Kina Petra Bezruče a je obklopena panelovými domy v bohaté zeleni. Nese jméno po prvním kosmonautovi – Juriji Alexejeviči Gagarinovi. Ten vzlétl před 65 lety z kosmodromu Bajkonur jako první člověk do vesmíru v 9 hodin 7 minut moskevského času 12. dubna 1961 v kosmické lodi Vostok 1. Už několik hodin po této události byla v ostravském studiu tehdejšího Československého rozhlasu nahrána píseň, kterou nazpíval Gustav Brom a všeobecně byla známa podle refrénu: Dobrý den, majore Gagarine.

J. A. Gagarin neprožil dlouhý život – zemřel během cvičného letu ve 43 letech 27. března 1968. Vyrůstal v rodině se třemi

sourozenci v malé vesničce Klušino, kde jeho rodiče pracovali v kolchoze. Byl skromný, dobrosrdečný, věnoval se sportu, zvláště basketbalu. Zajímal se o letectví, a tak vystudoval vojenskou leteckou školu v Orenburgu. Na konci 50. let se přihlásil do výběru budoucích kosmonautů. S dalšími adepty procházel náročným výcvikem, aby právě on byl vybrán k prvnímu letu do kosmu. Zeměkouli obletěl za 1 hodinu a 48 minut. ■

KALENDÁRIUM

DUBEN

- 1816 se narodil **Sigismund Jústernitz** – malíř, portrétista, působil od pol. 19. století v Místku, kde také zemřel.
- 1861 se narodil **Jan Vyhliďal** – katolický kněz, etnograf, folklorista, zabýval se mimo jiné národopisem na Těšínsku.
- 1866 se narodil **Bohumír Jaroněk** – malíř, grafik, přítel FD, zastoupen ve sbírce Muzea Beskyd.
- 1876 se narodil **Richard Skácel** – učitel, vlastivědný pracovník, působil v Brušperku, kde také zemřel.
- 1896 se narodil **Rudolf Vašek** – učitel, rodák z Frýdlantu nad Ostravicí.
- 1911 se narodila **Božena Peterková** – lidová básnířka, zpěvačka, rodačka z Janovic, kde také působila.
- 1916 se narodil **Vojtěch Berka** – malíř, grafik, od r. 1956 působil v Havířově.
- 1961 zemřel **Antonín Adámek starší** – osvětový pracovník, starosta, působil na Morávce, zemřel v Paskově.
- 1946 zemřel **Bohumil Dobeš** – řezbář, sochař v Místku, kde také zemřel.
- 1951 zemřela **Anděla Kudělásková-Uhlířová** – znala se s P. Bezručem, „Mamulka“ turistů na Švarné Hance.
- 1956 se narodil **Tomáš Waller** – výtvarník, keramik, sochař, rodák z Frýdku-Místku.
- 1966 zemřel **Adolf Čajánek** (pseudonym Dola Gola) – básník, rodák ze Starých Hamer, zemřel ve Frýdlantě nad Ostravicí.
zemřel **PhDr. Jan Strakoš** – katolický kněz, literární kritik, překladatel, učitel, rodák z Fryčovic.
- 1976 se narodil Martin Vala – grafik, rodák z Frýdku-Místku.
- 1991 zemřel **Josef Luňáček** – malíř, grafik, sochař, medailér, působil a zemřel v Metylovicích.
- 2016 zemřel **prof. PhDr. Jiří Marvan** – lingvista, překladatel, přítel a editor díla Ondry Týsohorského.
- 2021 zemřel **František Vaníček** – učitel, kulturní a osvětový pracovník v Bašce, kde také zemřel, rodák z Frýdku-Místku.

POMŮCKA: OHR. OSTENDE, URINA	SPZ PRAHY	CITOSLOVCE OPOVRŽENÍ	BELGICKÉ MĚSTO	1. DÍL TAJENKY		LOKY	PŘÍKLONKA	ZNAČKA AMPER-HODINY	TAK NĚMECKY	AKADEMIE VED ZKR.	ČIŇSKÝ LITERÁRNÍ SOUDCE	NÁZEV HLÁSKY N	HARMONIE		2. DÍL TAJENKY	UCHO NĚMECKY	SKUTEČNOST	MOŘSKÝ PTÁK
ČÁSTICE HMOTY					SPIKR									ŽENSKÉ JMÉNO				
SÍŤ ČERPACÍCH STANIC					KOŘALKA									MALÍŘSKÁ POMŮCKA				
					ZNAČKA KOSMET. PŘÍPRAVKU									OFOUKNUTÍ HOVOR.				
NEPRACOVAT NA STAVU												POCTIVEC						
	MOČ	RODOVÉ ZNAKY											CHEM. ZN. ŽELEZA			POPĚVEK		
		STUDENT MEDICINY											DUPÁNÍ			OZNAČENÍ CITLIVOSTI FILMU		
DOVEDNÝ					NÁSTROJ ZVONIKA	PRŮBĚH SITUACE											PRES	ŘÍČNÍ RYBA
ČERVENÝ ANGLICKY				INIC. HERCE DÍTĚTE										UNIVERZITA KARLOVA		STOVKY		
				CITOSLOVCE OHRAZENÍ										JEDEN PLUS JEDEN		SLŮVKO POLITOVÁNÍ		
MYŠLENKOVÉ							NUŽE	OZNAČENÍ NAŠICH LETADEL	SLEČNA ZKR.	TAHLE	INICIÁLY HERECKÝ PATRASOVÉ					ČÁST BIBLE		
																INICIÁLY HERCE EASTWOODA		
CHEM. ZN. NIKLU			3. DÍL TAJENKY															CHEM. ZN. ZLATA
JESTLI SLOVENSKY				INICIÁLY SPISOVATELE NEFFA														INICIÁLY HERCE RODENA

Inzerce v měsíčníku
FRÝDECKO-MÍSTECKÝ
PATRIOT

JE VIDĚT!

inzerce: 608 832 606 | e-mail:
inzerce@fmpatriot.cz

www.ocfryda.cz

FRÝDA
OBCHODNÍ CENTRUM

Tajenku křížovky se jménem a adresou (bez tohoto údaje nebudete zařazeni do slosování) zasílejte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz **nejpozději do 27. dubna 2026.** Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda. **Trojice vylosovaných luštitelů se může těšit na svou výhru. Poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda získávají: Josef Šmerda, Petra Pavelková a Nina Kolářová z Frýdku-Místku.** Ceny výhercům doručíme.

INZERCE-FMP-2253/01

Obec Palkovice ve spolupráci s Českým svazem chovatelů, ZO Palkovice Vás zve na:

Obecní zabíjačka

MŮŽETE OCHUTNAT ČI SI ZAKOUPIT:

ZABIJAČKOVÉ VÝROBKY OD TŘECH ŘEZNICTVÍ,

ZABIJAČKOVOU POLÉVKU PŘÍMO Z KOTLE,

ZABIJAČKOVÝ GULÁŠ, UZENÉ MASO A KLOBÁSY Z UDÍRNY,

KOLÁČKY, PÁREK V ROHLÍKU, HRANOLKY A DALŠÍ OBČERSTVENÍ.

BĚHEM DNE BUDOU PŘIPRAVENY UKÁZKY ŘEZNICKÉHO ŘEMESLA.

K POSLECHU I TANJI ZAHRAJE ŽIVÁ HUDBA.

Sobota 18. dubna 2026 od 10 hodin

PROSTRANSTVÍ U OBECNÍHO ÚŘADU V PALKOVICÍCH

www.palkovice.cz

ObecPalkovice

Palkovice

PALKOVICE
dobře se tu žije

německá
kvalita

české
výrobky

dostupné
ceny

ZAJÍČEK

SEDAČKY

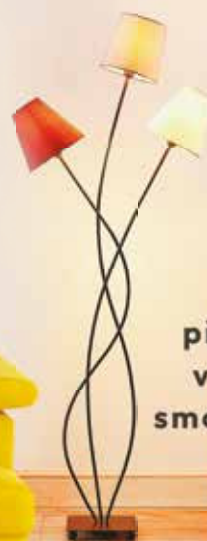
Frýdek - Místek

- obchodního centrum Albert hypermarket
17. listopadu 2262, Místek

www.sedacky-zajicek.cz

tel. 776 001 132

přivezeme
vyneseme
smontujeme

INZERCE FMP-2255/01

INZERCE FMP-2251/01

ADLO[®]

BEZPEČNOSTNÍ DVEŘE

ZLODĚJI JSOU NÁM UKRADENÍ!

A VÁM TAKY?

- 35 let ADLO = VÝROBA, INOVACE A DOKONALOST
- zakázky realizujeme „NA KLÍČ“ = o vše se postaráme my
- zdarma zaměříme před výrobou = zaručí hladký průběh montáže
- montáž za jeden den = večer jdete v klidu spát
- rychlý záruční a pozáruční servis = vždy Vám pomůžeme

OSTRAVA - Poruba, U Soudu 6200/17

T: 601 055 146 E: info@adlo.cz W: www.adlo.cz

VSTUPNÍ DVEŘE ADLO 4 v 1
BEZPEČNOSTNÍ
PROTIHLUKOVÉ
PROTIPOŽÁRNÍ
TEPELNĚ - IZOLAČNÍ

BEZPEČNOSTNÍ DVEŘE
36.900 Kč vč. DPH
po slevě na zakázku „NA KLÍČ“

PRAHA | BRNO | OSTRAVA | PLZEŇ | HRADEC KRÁLOVÉ | OLOMOUC